

KONDOR VILMOS

***A KORONAŐR
MÁSODIK TÉVEDÉSE***

Open Books

ELSŐ RÉSZ

1.

– Meg kell ígérnie, hogy erről soha nem beszél senkinek, Wertheimer. Csak akkor, ha titoktartási fogadalma alól én vagy megbízottam felmenti. – Gróf Ambrózy Gyula elhallgatott. Jobb kezével résnyire félrehúzta a függönyt, és úgy kémlelt ki rajta, mintha valakit várt volna. Türelmesen álltam és vártam, hogy folytassa. Neki ezt kellett elmondania, nekem pedig végig kellett hallgatnom, és a végén azt az egyetlen választ adnom, amelyet ismertem:

– Becsületszavamat adom. – Mást nem adhattam és mást nem mondhattam. Katona vagyok, akinek az egyenruhája és a becsülete az egyetlen tulajdona. Az egyenruhámat már régen nem vettem fel, és hiányzott is, viszont a becsületemet megőriztem, történhetett bármi az elmúlt hónapokban, márpedig sok minden történt, fiam, noha semmiségnek tűnik ahhoz képest, ami az ezen beszélgetés utáni hetekben történt. A gróf lehúzta füléről drótkeretes szemüvegének szárát, majd elővett egy zsebkendőt, hogy megtörölje a lencsét, de végül csak állt, egyik kezében a monogramos zsebkendővel, a másikban meg a szemüveggel. Az utcáról kiabálás és üvegcsörömpölés hallatszott. Én ezt már lassan megszoktam, a gróf azonban összerendezte.

– Se a családjának, se a barátainak, se a parancsnokának, se a gyóntatópapjának nem beszélhet arról, ami most itt elhangzott – folytatta a gróf, aki látványosan lefogyott, amióta az utolsó fotográfia készült róla: akkor a másik koronaőr, báró Széchenyi Béla társaságában vett részt Károly király koronázásán.

– A becsületszavamat adom – ismételtem mély és őszinte meggyőződéssel, amely azóta is a sajátom, és amely meggyőződésről azt hittem, hogy a legfontosabb számomra. Akkor és ott, a dolgozószubában állva, amelyre te már nem emlékezhetsz, fiam, azt hittem, nincs a világon semmi, ami ennél fontosabb lehetne. Azóta eltelt több mint egy év, és tudom: az igazság még ennél is, azaz mindennél fontosabb. Lehet, hogy nem kell mindenkinek hallania – ahogy attól tartok, *nagyon kevesen* fogják hallani –, de nekem el kell mondanom – és nemcsak azért, fiam, mert megkértek rá, hanem azért is, mert egyszer talán majd te is elolvasod, mi történt velem és a Szent Koronával. Nem tudhatom, hogy mi lesz ennek a stósznyi kézzel írott lapnak a sorsa, melyet anyád gépel majd le, ám ha nem reménykednék abban, hogy valamikor a te kezébe kerül, akkor olyan rövidre fogtam volna, mint állítólag Ambrózy gróf tette. Csakhogy neki alig volt mit papírra vetnie, ellentétben velem.

– A becsületszavát adja – ismételte a gróf, és kihúzta magát remek öltönyében, amelyet biztosan nem az én szabómnál csináltatott a Kis stáció utcában, a Havelkánál. – Ennél többet nem adhat.

– Nem, uram, nem adhatok – feleltem. – Ugyanakkor nem tudhatom, gróf úr, mi mást kérhetne még tőlem. Katonaként és úriemberként a becsületszavamnál többet nem adhatok. – Benntartottam a levegőt, mert nem tudhattam, mit felel a gróf. Kintről paták vad dobogása hallatszott, majd csattogó kerekek hangja verődött vissza a házfalakról, mint amikor elszabadul egy konflis elől a ló.

– Nézze, Wertheimer – fordult végre felém a gróf.
– Ebben a válságos órában minden segítségre szükségünk van. – Megköszörülte a torkát. – Minden segítségre szükségem van – ismerte el. Tudtam, hogy szorult helyzetben vannak a koronaörök, és nemcsak az egyetlen életben maradt országos koronaőr, aki ott állt lakásunk dolgozósobájának nehéz bársonyfüggönye előtt – amelynek rojtjait a bátyád még azon a nyáron levágta, mielőtt a házmesterlány frizurájának nekiállt volna –, hanem azok a tényleges koronaörök is, akik a koronát rejtő helyiség előtt strázsáltak és életükkel feleltek a drágaságokért. Minden vágyam az volt, hogy én is közöttük álljak, ám ez a vágyam mindeddig nem teljesülhetett, ami talán nem is volt baj, mert abban az esetben nem hozzám fordult volna a gróf. Én meg szerettem volna azt hinni, hogy azért csöngetett be hozzánk akkor, azon az április végi délelőttön, mert én voltam a legalkalmasabb ember a feladatra, és nem azért, mert családunk örök időkre adósa maradt a Szent Koronának.

– Tudom, hogy nem veszélytelen, amire kérem...

– Amire ajánlkoztam, uram – vágtam a szavába a pontosság kedvéért.

– Amire ajánlkozott, Wertheimer – biccentett a gróf.
– Most már én is tudom, hogy nem kellett volna kételkednem a szavában, főhadnagy.

Szótlanul álltam.

– Nemcsak nemzetünk léte és jövője van halálos veszedelembe, hanem az is, ami az országunkat egyben tartja és megtestesíti.

– Tudom, uram – bólintottam.

– És ha segít elhárítani ezt a veszélyt, akkor a korona hivatalos őreként kijelentem, hogy sem magának, sem a családjának nincs többé tartozása a korona felé.

Én annak is örültem volna, fiam, ha csak a tartozásunk tizedét letudjuk, már ha egyáltalán lehetséges lett volna akár csak elfelezni is. Bevallom neked, nem tudom, ténylegesen mi igaz abból, amit a dédapádról mondanak, de ha csak a fele, csak a tizede, hát nekem akkor is jól kell állnom magamért, meg érted is, fiam. Értetek. Voltaképpen az sem zavart volna, ha a gróf kényszerűségből fordul hozzám. Az ő indítékai nem nyomtak akkora súllyal a latban, mint az enyéme, ám azok is eltörpültek a bolsevikok ördögi tervének szörnyű következményei mellett. Ha a kommün vezetői megteszik azt, amire készülnek, akkor nem elég, hogy soha nem tudhatom le tartozásunkat, de hamarosan senki és semmi sem lesz abból, aki felé ezt a tartozást letudhatnánk.

– Akkor vegyük át a teendőket – ült le a kerek dohányzóasztalhoz a gróf. Előkapta cigarettatárcáját, engem nem kínált meg, tüzet adtam neki, ő kifújta a füstöt, keresztbe tette a lábát, és rám nézett szemüvege mögül, amelyre mégiscsak ráfért volna az a tisztítás. – Tehát, Wertheimer, hol és kinek is akarják a bolsevikok eladni a koronát?